

WOJEWODA ŁÓDZKI

SO-II.431.4.2025

Łódź, 6 sierpnia 2025 r.

**Pełniąca funkcję Burmistrza
Miasta i Gminy Kiernozia
Pani Katarzyna Kuras
Zastępca Burmistrza Miasta
i Gminy Kiernozia**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 428), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1988) zespół kontrolerów w składzie: Iwona Kozłowska – kierownik oddziału spraw obywatelskich, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów i Beata Londowska-Rydz – młodszy specjalista w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera, przeprowadził kontrolę dotyczącą prawidłowości realizacji zadań wykonywanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kiernozi, ul. Sobocka 1a, 99-412 Kiernozia.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 20 maja 2025 r. i zakończone w dniu 7 lipca 2025 r. - przeprowadzone były w formie zdalnej.

Kontrola objęła swym zakresem wykonywanie zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. Kierownikiem jednostki kontrolowanej był w okresie kontrolowanym Wójt Gminy – Pani Beata Miazek,

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 13
Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka, www.gov.pl/web/uw-lodzki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

Burmistrz Miasta i Gminy - Pan Arkadiusz Stępień oraz Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Kiernoza – Pani Katarzyna Kuras, która pełni funkcję Burmistrza Miasta i Gminy Kiernoza i obecnie kieruje jednostką kontrolowaną.

Kontroli zostały poddane następujące zagadnienia: sposób prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska oraz rejestrowanie zmiany imienia lub nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych.

W kontrolowanym okresie wydano 5 decyzji administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska. Kontroli poddano 100% przeprowadzonych postępowań administracyjnych.

Ocena merytorycznych przesłanek rozstrzygnięć nie wchodziła w zakres kontrolowanych zagadnień, a jedynie ocena spełnienia wymogów proceduralnych, wynikających zarówno z ustawy o zmianie imienia i nazwiska, jak i ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w brzmieniach obowiązujących w kontrolowanym okresie (aktualnie tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) [dalej Kpa].

Ocenie kontrolerów podlegało przestrzeganie art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście, wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. We wszystkich kontrolowanych sprawach wnioski opatrzone prezentatą urzędu wraz z datą wpływu, a akta spraw nie zawierają dowodów, by wnioski nadano za pośrednictwem operatora pocztowego. Powyższe wskazuje, iż wnioski zostały złożone przez wnioskodawców osobiście. Ponadto w czterech z pięciu kontrolowanych spraw (USC.5355.1.2022, USC.5355.2.2022, USC.5355.1.2023, USC.5355.2.2023) organ podejmował w sprawie czynności z udziałem wnioskodawcy (osobiste kwitowanie odbioru zawiadomień o wszczęciu, czy też potwierdzenie zapoznania się z klauzulą RODO) w dacie przyjęcia wniosku. Mając na względzie ww. przepis oraz przepis art. 72 § 1 Kpa, wskazać należy, iż w takich sytuacjach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego winien niezwłocznie sporządzić stosowną adnotację o przedstawieniu przez wnioskodawcę dokumentu tożsamości jeszcze przed wszczęciem w sprawie postępowania oraz niezależnie od innych podejmowanych następnie czynności, czego w niniejszych sprawach zabrakło.

Brak adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości w przypadku spraw nr USC.5355.2.2023 i USC.5355.3.2023 wpłynął na ocenę weryfikacji przez organ, czy osoba występująca o zmianę imienia i nazwiska jest do tego uprawniona na podstawie art. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zgodnie z którym ustawę stosuje się do obywateli polskich, cudzoziemców niemających obywatelstwa żadnego państwa, jeżeli mają w Rzeczypospolitej

miejsce zamieszkania oraz cudzoziemców, który uzyskali w Rzeczypospolitej status uchodźcy (ze szczególnie ważnych powodów związanych z zagrożeniem prawa do życia, zdrowia, wolności lub bezpieczeństwa osobistego). W przypadku pozostałych trzech spraw, z uwagi na fakt, iż wnioskowana zmiana dotyczyła małoletnich powyższe sprawdzenie powinno nastąpić w oparciu o dostępne Kierownikowi USC rejestry państwowe, o czym również stosowna adnotacja winna być uczyniona w aktach sprawy.

We wszystkich skontrolowanych sprawach wnioski o zmianę imienia lub nazwiska dotyczyły osób posiadających obywatelstwo polskie (art. 2 pkt 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska), co zostało zweryfikowane w toku kontroli przez kontrolujących poprzez podgląd w rejestrze PESEL danych osób, których dotyczyła zmiana.

Ponownie zatem podkreślić należy, że dokonanie adnotacji o okazaniu dowodu osobistego (potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo polskie jego posiadacza), powinno zostać poczynione w momencie przyjęcia wniosku (złożonego osobiście), natomiast weryfikacja, czy osoba ubiegająca się o zmianę jest do tego uprawniona (np. w przypadku małoletnich) odnotowana w aktach sprawy. W przeciwnym razie, gdy wniosek nie pochodzi od osoby wymienionej w art. 2 przedmiotowej ustawy, zastosowanie powinny mieć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego – art. 61a § 1 Kpa, zgodnie z którym, gdy żądanie wszczęcia postępowania zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

Powyżej opisane nieprawidłowości stanowią naruszenie art. 72 § 1 Kpa (czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności) oraz art. 11 ust 3 oraz art. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Przyczyną powstałych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisu Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisu ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a osobą odpowiedzialną za ich powstanie – Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi.

We wszystkich przypadkach wnioski zawierały elementy wymienione w art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska: dane osoby, której zmiana dotyczy (imię lub imiona, nazwisko i nazwisko rodowe, wskazanie kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tego aktu, numer PESEL), imię lub nazwisko, na które miała nastąpić zmiana, wskazanie miejsca

sporządzenia aktu urodzenia małoletnich dzieci, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tych aktów, adres do korespondencji oraz uzasadnienie.

Wszystkie skontrolowane wnioski, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zawierały oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna.

Trzy z kontrolowanych spraw (nr USC.5355.1.2022; nr USC.5355.2.2022 i nr USC.5355.1.2023) dotyczyły zmiany nazwiska małoletniego poniżej 13 roku życia. Jak wynika z art. 9 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zmiana imienia i nazwiska małoletniego dziecka następuje na wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniego dziecka, a przepisy art. 8 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio. Co oznacza, że w takiej sytuacji do zmiany imienia lub nazwiska dziecka niezbędne jest uzyskanie zgody drugiego rodzica, chyba że nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych lub jest pozbawiony władzy rodzicielskiej albo nie żyje. W dwóch sprawach (nr USC.5355.1.2022 i nr USC.5355.2.2022) do akt zostały załączone, potwierdzone za zgodność z oryginałem, kopie postanowień sądu, z których wynika, że ojcowie dzieci zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Należy zaznaczyć, że w przypadku tych spraw jest to kluczowy dokument, gdyż implikuje on dalsze działanie organu rozstrzygającego nie tylko w zakresie uznania za stronę, ale także w zakresie zgody na zmianę imienia lub nazwiska. Zgodnie z art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Pozbawienie władzy rodzicielskiej skutkuje pozbawieniem tego rodzica interesu prawnego w postępowaniu o zmianę imienia lub nazwiska dziecka i utratę statusu strony w postępowaniu w tym przedmiocie. W tych postępowaniach Kierownik USC prawidłowo zastosował przepisy prawa. Natomiast w sprawie USC.5355.1.2023 do wniosku zostało załączone postanowienie sądu rodzinnego w sprawie zezwolenia matce małoletniego na zmianę jego nazwiska, tym samym zastępując tym orzeczeniem zgodę ojca. Za stronę postępowania uznano jedynie rodzica wnioskującego o zmianę. Tymczasem ponownie podkreślić należy, że zgodnie z art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Dopiero pozbawienie władzy rodzicielskiej skutkuje pozbawieniem tego rodzica interesu prawnego w postępowaniu o zmianę imienia lub nazwiska dziecka i utratę statusu strony w postępowaniu w tym przedmiocie. Wyrażenie zgody przez drugiego rodzica, czy też zastąpienie jej odpowiednim orzeczeniem sądu powszechnego,

na zmianę imienia lub nazwiska dziecka nie wywołuje takiego skutku. Nieuznanie drugiego rodzica za stronę postępowania spowodowało naruszenie przepisu art. 28 Kpa. W konsekwencji spowodowało także naruszenie przepisu art. 61 § 4 Kpa. W ww. sprawie o wszczęciu postępowania został zawiadomiony tylko jeden rodzic – wnioskodawca postępowania, natomiast pominięto rodzica, którego zgoda na zmianę nazwiska została zastąpiona postanowieniem sądu. Następnie błędne oznaczenie stron postępowania sprawach skutkowało wydaniem decyzji z pominięciem drugiego rodzica dziecka, co stanowi naruszenie przepisu art. 107 § 1 pkt 3 Kpa. Rodzic (który nie był wnioskodawcą) nie był pozbawiony praw rodzicielskich, posiadał pełną zdolność do czynności prawnych i nie odnotowano jego zgonu. Tym samym organ w wymienionych sprawach powinien skierować decyzję zarówno do wnioskodawcy jak i do drugiego rodzica dziecka, czego nie uczynił i tym samym naruszył przepis art. 109 § 1 Kpa, zgodnie z którym decyzję doręcza się stronom na piśmie. Przyczyną powstałych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a osobą odpowiedzialną za ich powstanie – Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi.

W toku kontroli ustalono, że wszystkie decyzje wydane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi nie zawierały w pełni elementów wymaganych art. 107 Kpa. Zgodnie z tym przepisem decyzja powinna zawierać m. in. powołanie podstawy prawnej. Tymczasem w rozstrzygnięciach powołana jest podstawa w postaci art 104 Kpa i art. 12 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Oba wskazane przepisy prawa są prawidłowe, ale dotyczą formy załatwienia sprawy. Materialnoprawną podstawą decyzji administracyjnej są przepisy prawa materialnego, czyli ustawy lub rozporządzenia, które określają, w jakich sytuacjach organ administracji może wydać decyzję, na jakiej podstawie faktycznej i prawnej, i jakie będą jej skutki. Takim przepisem w przypadku decyzji o zmianie imienia lub nazwiska jest art. 4 omawianej ustawy, który w swej treści zawiera wskazania jaki stan faktyczny powinien zaistnieć by zmiana mogła być dokonana (skutek jej wydania). Tego w rozstrzygnięciach Kierownika USC zabrakło, co doprowadziło do naruszenia ww. art. 107 Kpa, a przyczyną nie dołożenie należytej staranności w stosowaniu przepisów Kpa. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi.

Decyzje administracyjne wydane w kontrolowanych sprawach doręczono w sposób zgodny z przepisami art. 39 – 49 Kpa i z uwzględnieniem przepisów Kpa dotyczących terminów załatwiania spraw, z wyjątkiem sprawy USC.5355.1.2023, która została już omówiona w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym. Skutkiem braku uznania za stronę ojca dziecka było, obok ww. nieprawidłowości, także naruszenie przepisów dotyczących doręczeń

– Rozdział 8 Kodeksu postępowania administracyjnego, za co odpowiedzialność ponosi Kierownik USC w Kiernozi, nie stosując prawidłowo przepisów.

Ocenie kontrolujących podlegało rejestrowanie zmian imienia lub nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych.

We wszystkich skontrolowanych sprawach informacje o zmianie imienia lub nazwiska, wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1191 ze zm.) zostały prawidłowo zarejestrowane w Systemie Rejestrów Państwowych, co zostało sprawdzone przez kontrolujących poprzez podgląd danych osób, których dotyczyła zmiana w rejestrze PESEL.

W sprawie USC.5355.3.2023 zmiana danych wnioskodawcy została odnotowana w odpowiednim akcie stanu cywilnego za pomocą wzmianki dodatkowej. W pozostałych sprawach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi przekazał do odpowiednich urzędów stanu cywilnego zlecenia zamieszczenia stosownych wzmianek w aktach.

Wobec powyższych ustaleń działalność Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuję Panią Burmistrz do zobligowania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kiernozi do przestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Paweł Kowalczyk
Dyrektor Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
(podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym)